

KOLL PÅ KÄLLKRITIK | ÅK 4-6

Undersök Google

Lektionen handlar om sökkritik, om att jämföra och pröva källors tillförlitlighet vid informationssökning på internet.

LEKTIONSDEL 1

Så funkar Google

Titta på klippet *Så fungerar Google* där Kristina Alexanderson förklarar hur Googles söktjänst fungerar.

[Se video](#)

LEKTIONSDEL 2

Visste du detta om Google?

Läs påståenden om Google. Vilka kände du till och vilka var nya för dig? Jämför med varandra!

Se media

LEKTIONSDEL 3

Sökresultat på Google

Arbeta två och två med uppgifterna om olika sökresultat i Google.

1. När man söker på Google, eller googlar, kommer Wikipedia nästan alltid bland de första sökträffarna. Varför är det så?

The screenshot shows a Google search for "Brunbjörn". The search bar contains "Brunbjörn" and the search button is visible. Below the search bar, there are tabs for "All", "Images", "Videos", "Shopping", "News", "More", "Settings", and "Tools". The search results show "About 137 000 results (0,31 seconds)". The first result is "Brunbjörn – Wikipedia" with a yellow highlight around the title and URL. Below it are other results from WWF and Svenska Jägareförbundet. On the right side, there is a detailed view of a "Brown bear" with several images and a "More images" link. The detailed view includes a description, mass (80 – 600 kg), scientific name (Ursus arctos), height (70 – 150 cm), trophic level (Omnivorous), and lifespan (20 – 25 years for Grizzly bear, 35 years for Marsican brown bear). It also lists lower classifications: Kodiak bear, Marsican brown bear, Eurasian brown bear, Syrian brown bear, and Kamchatka brown bear.

2. Många tittar bara på de översta sökresultaten i Google. Varför kan det vara dumt att göra så? Jämför de två bilderna av en sökning på ordet Brunbjörn. Vad missar den som bara tittar på de första sökresultaten?

Google

All Images Videos Shopping News More Settings Tools

About 137 000 results (0,43 seconds)

Brunbjörn – Wikipedia
<https://sv.wikipedia.org/wiki/Brunbjörn> Translate this page
 Brunbjörn (Ursus arctos) är ett växt- och köttätande däggdjur som ingår i familjen björnar och som har ett stort utbredningsområde i holarktis. Grizzlybjörn, kodiakbjörn och den utdöda mexikanska brunbjörnen är alla underarter till brunbjörn.
 Utseende · Utbredning och systematik · Ekologi · Brunbjörnen och människan

Brunbjörn i Sverige | Världsnaturfonden WWF
www.wwf.se/wwfs-arbete/arter/1132021-brunbjorn Translate this page
 Dec 13, 2017 - Brunbjörn i Sverige Foto: Ola Jennersten. Erfarenheten visar att vår skandinaviska björn är en fridsam allätare. Bär, myror, gräs och örter är sådant som förutom kött står på matsedlen. Faktum är att nära hälften av energiintaget kommer från bär. Men några olyckor har skett de senaste åren där människor ...

Brunbjörn | Bilder och fakta
<https://bilderochfakta.se/djur/bjornar/brunbjorn> Translate this page
 Kännetecken. Brunbjörnens päls kan variera från ljus grågul till nästan svart. Längden på pälsen har precis som färgen stor variation, det finns både brunbjörnar med kort eller långhårig päls. Många unga björnar har en tydlig ljus krage runt halsen. Fotavtrycket från björnen visar tydligt alla fem klorna på varje fot där de ...

Brunbjörn - Svenska Jägareförbundet
<https://www.jagareforbundet.se/om-rovdjur/bjorn> Translate this page

Brown bear

Animal

The brown bear is the most widely distributed bear and is found across much of northern Eurasia and North America.
[Wikipedia](#)

Mass: 80 – 600 kg (Adult)
Scientific name: Ursus arctos
Height: 70 – 150 cm (Adult, At Shoulder)
Trophic level: Omnivorous Encyclopedia of

3. Vad händer med de träffar som hamnar på sidan fem, sex eller ännu längre ner i sökningen? Varför tittar nästan ingen på dem?

Svenska Rovdjursförbundet - www.rovdjur.se-ROVDJURENS ROV-BJORN
<https://www.rovdjur.se/om-rovdjur/bjorn> Translate this page
 Foto: Ingemar Pettersson/ipnaturfoto.se. **Brunbjörn**. Kortfakta. Vetenskapligt namn: Ursus arctos.
 Vuxenvikt: Hanar: 100–350 kg, honor: 60–200 kg, mankhöjd upp till 1,5 m. Antal ungar: 1–4, ofta 2–3.
 Föda: Bär, rötter, gräs och örter, myror och andra smådjur, älgkalvar och ren. Hotkategori 2010: Livskraftig (LC) Hot: Illegal ...

Searches related to Brunbjörn

brunbjörn ide	grizzlybjörn vikt
européisk brunbjörn	hur snabb är en björn
brunbjörn ålder	vad äter björnar
brunbjörn arter	björnungar

Sweden Hägersten-Liljeholmen, Stockholm - From your search history - Use precise location - Learn more

Help Send feedback Privacy Terms

LEKTIONSDEL 4

Sökningar ger olika resultat

Gå tillsammans igenom de olika sökresultaten på bilderna och svara på frågorna.

The image shows a Google search interface for the term "brunbjörn". The search bar contains the text "brunbjörn". Below the search bar, there are navigation tabs for "Web", "Images", "Videos", "Maps", "More", and "Search tools". The "Web" tab is selected. The search results are displayed below, showing "About 352,000 results (0.23 seconds)". The first result is "Brown bear - Wikipedia, the free encyclopedia" with a link to "en.wikipedia.org/wiki/Brown_bear". The second result is "Brunbjörn – Wikipedia" with a link to "sv.wikipedia.org/wiki/Brunbjörn". The third result is "Brun bjørn - Wikipedia, den frie encyklopædi" with a link to "da.wikipedia.org/wiki/Brun_bjørn". The fourth result is "Brunbjörn i Sverige | Världsnaturfonden WWF" with a link to "www.wwf.se/vrt-arbete/arter/1132021-brunbjorn". The fifth result is "Brunbjörn | Järvzoo" with a link to "www.jarvzoo.se/brunbjorn/".

Google brunbjörn

Web Images Videos Maps More Search tools

About 352,000 results (0.23 seconds)

Brown bear - Wikipedia, the free encyclopedia
en.wikipedia.org/wiki/Brown_bear
The brown bear (*Ursus arctos*) is a large bear distributed across much of northern Eurasia and North America. Adult bears generally weigh between 100 and ...

Brunbjörn – Wikipedia
sv.wikipedia.org/wiki/Brunbjörn Translate this page
Brunbjörn (*Ursus arctos*) är ett växt- och köttätande däggdjur som ingår i familjen björnar och som har ett stort utbredningsområde i holarktisk. Grizzlybjörn ...
Utseende - Utbredning och systematik - Ekologi - Brunbjörnen och människan

Brun bjørn - Wikipedia, den frie encyklopædi
da.wikipedia.org/wiki/Brun_bjørn Translate this page
Den brune bjørn (latin: *Ursus arctos*) er et pattedyr, der hører til bjørnefamilien Ursidae. Den er en af fire nulevende repræsentanter for slægten *Ursus* og er den ...
Udseende - Føde - Forplantning - Vinterhi

Brunbjörn i Sverige | Världsnaturfonden WWF
www.wwf.se/vrt-arbete/arter/1132021-brunbjorn Translate this page
Oct 15, 2013 - Brunbjörn i Sverige. Erfarenhet visar att vår skandinaviska björn är en fridsam allätare. Bär, myror, gräs och örter är sådant som förutom kött står ...

Brunbjörn | Järvzoo
www.jarvzoo.se/brunbjorn/ Translate this page
brunbjörn. Brunbjörnen är ett skogslevande djur, som lever i barskogs-områden i norra Europa, Asien och Nordamerika, där den i vissa områden kallas grizzly.

Figur 1: Google-sökning Brunbjörn 2014

The image shows a Google search page for the term "brunbjörn". The search bar at the top contains the text "brunbjörn". Below the search bar, there are navigation tabs for "Allt", "Bilder", "Videor", "Kartor", "Shopping", "Fler", "Inställningar", and "Verktyg". The search results are displayed on the left side, and a knowledge panel is on the right.

Search Results:

- Brunbjörn – Wikipedia**
<https://sv.wikipedia.org/wiki/Brunbjörn>
 Brunbjörn (*Ursus arctos*) är ett väst- och köttätande däggdjur som ingår i familjen björnar och som har ett stort utbredningsområde i holarktis. Grizzlybjörn ...
 Utseende · Utbredning och systematik · Ekologi · Brunbjörnen och människan
- Brunbjörn i Sverige | Världsnaturfonden WWF**
www.wwf.se/wwf-arbete/arter/1132021-brunbjorn
 20 juni 2016 · Brunbjörnen har en stor, massiv kropp med grova och starka ben. Manken är hög och ger en sluttande rygglinje. Pälsen är mör eller mindre ...
- Brunbjörn | Bilder och fakta**
<https://bilderochfakta.se/djur/bjornar/brunbjorn/>
 Längden på pälsen har precis som färgen stor variation, det finns både brunbjörnar med kort eller långhängig päls. Många unga björnar har en tydlig ljust krage ...
- Brunbjörn - Svenska Jägareförbundet**
<https://jagareforbundet.se/vilt/vilt-utland/erpresentation/daggdjur/bjorn/>
 6 sep. 2012 · Brunbjörns. Björnen har i alla tider fascinerat människan. Äldre björnar är stora och kraftfulla. Förkomsten av björn har ökat i Sverige de ...
- Här finns brunbjörnen - De5stora**
www.de5stora.com/om-rovdjuren/artfakta/brunbjorn/har-finns-brunbjornen/
 Här finns brunbjörnen. Björn utbredning 2013. Forskarna uppskattar att det finns cirka 2800 björnar i Sverige. De flesta björnar lever i norra och mellersta landet, ...
- Brunbjörn - De5stora**
www.de5stora.com/om-rovdjuren/artfakta/brunbjorn/
 Brunbjörn (*Ursus arctos*). Björnen är fast förankrad i vår kultur, i våra sägner och i vår folktrö. Det är vårt mest mytomspunna, omtalade, andligt laddade och ...
- Björn | Kolmårdens djurpark**
www.kolmarnden.com/djurpark/djur/bjorn/
 13 okt. 2016 · Brunbjörn. Brunbjörnen singar flöds i löd vid nyländ. De väger bara omkring 400 gram och är både blinda och nakna. Men de väser fort och ...
- Brunbjörn - Järvzoo**
jarvzoo.se/djur/brunbjorn/
 Få djur har en sådan stor plats i sagor, myter och legendar som björnen. Björnen är det största rovdjuret som finns i Sverige – men alla björnar blir inte speciellt ...
- Brunbjörn - Skansen.se**
www.skansen.se/Skansen/Brunbjorn/
 Björn är Sveriges största rovdjur. Här kan du läsa snabb fakta och lära dig mer om björnen.

Knowledge Panel:

Brunbjörn
 Djur

Brunbjörn är ett väst- och köttätande däggdjur som ingår i familjen björnar och som har ett stort utbredningsområde i holarktis. Grizzlybjörn, Kodiakbjörn och den utdöda mexikanska brunbjörnen är alla underarter till brunbjörn. [Wikipedia](#)

Vetenskapligt namn: *Ursus arctos*

Massa: 80 – 600 kg (Vuxen)

Höjd: 70 – 150 cm (Vuxen, Skulderhöjd)

Längd: 1,4 – 2,8 m (Vuxen, Huvud och kropp)

Familj: Ursus

Livslängd: Grizzlybjörn: 20 – 25 år, Manicouabjörn: 35 år

Arter Visa drygt 5 till

Kodiakbjörn · Europeisk brunbjörn · Manicoua... · Kamtjatka... · Syrisk björn

Figur 2: Google-sökning Brunbjörn 2017

1. De två sökningarna på ordet "brunbjörn" är olika varandra, hur då?
2. Varför tror du att de är olika?
3. Finns det några sökresultat som vill sälja något? Hur ser du i så fall det?

LEKTIONSDEL 5

Sammanfatta

Skriv tre saker som du tycker att alla behöver känna till när de använder Google för att söka på internet.

Lärarinstruktioner

Lektionens syfte

Syftet med lektionen är att ge kunskap om hur internet, söktjänster och sökmotorer fungerar. Samt om hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Förberedelser

Gå igenom lektionen och påståendena om Google (som kan fungera som en presentation av hur Google fungerar). Du hittar svar på frågorna om sökresultat på Google från lektionsdel 3 här (pdf).

Genomförande

Låt eleverna ta ställning till ett antal påstående om Googles söktjänst och därefter undersöka och jämföra två sökningar på Google. Sammanfatta gruppens kunskaper om söktjänsten Google.

Kul att ni är klara!

Hoppas det var en bra och lärorik lektion. Det finns många andra att göra! Gå till .